

Sähköinen arkistointi ja älykäs luokittelu Lahden kaupungissa

Henri Nyberg / Maankäyttöinsinööri

SISÄLTÖ:

- * Sähköisessä muodossa säilyttäminen kunnissa ja valtiolla
- * Sähköisen säilyttämisen lupaprosessi
- * Sähköiseen säilyttämiseen siirtymisen hyödyt
- * Lisää älyä arkistointiprosessiin

Sähköisessä muodossa säilyttäminen kunnissa ja valtiolla

Kuntien ja valtion organisaatioiden **pysyvästi** säilytettävien asiakirja-aineistojen säilyttämistä ohjaa arkistolaitos.

Pysyvästi, yksinomaan sähköisessä muodossa säilytettävistä aineistoista on säädetty *SÄHKE2 –normi*.

SÄHKE2-normi on kansainvälisestikin edistyksellinen ohjeisto sähköiseen säilyttämiseen, joka pohjautuu osittain kansainväliseen *MoReq2 standardiin*.

*Määräaikaisesti säilytettäviä aineistoja voidaan säilyttää sähköisesti ilman erillistä lupaa.

Lahti oli ensimmäinen kunta, joka sain luvan sähköiseen säilyttämiseen v. 2013 vaikka lupaa on voinut hakea vuodesta 2009.

Sähköisen säilyttämisen lupaprosessi

SÄHKE2-mukainen sähköisen säilyttämisen lupaprosessi jakautui seuraaviin vaiheisiin:

- a) tietoturvatason arviointi
- b) organisaation itse arviointi
- c) SÄHKE2-toiminta-auditointi (SÄHKE2-auditointien palvelukuvaus)
- d) SÄHKE2-sovellusauditointi (SÄHKE2-auditointien palvelukuvaus)
- e) luvan hakeminen arkistolaitokselta

Lahden kaupungin sähköisen säilyttämisen lupaprosessi käynnistyi marraskuussa 2011 auditoijatahon suorittamalla sovellus -ja tietoturvatason auditoinneilla ja päättyi helmikuussa 2013.

Lupa sähköiseen säilyttämiseen myönnettiin kesäkuussa 2013, jolloin ensimmäiset yksiköt siirtyivät säilyttämään aineistojaan yksinomaan sähköisesti.

Sähköiseen arkistointiin siirtymistä ennen pidettiin ko. organisaatioille tiedotusta ja koulutusta sekä tehtiin organisaation sisäisiä tietojärjestelmä / toiminta-auditointeja.

Sähköiseen säilyttämiseen siirtymisen hyödyt

- dokumenttien tuottaminen on laadukasta ja määrämuotoista
- työprosessit on yhtenäistyneet eli laatu prosessissa on noussut
- työn/toiminnanohjaus automatisoinut tiettyjä työvaiheita
- prosessit käsitellään sähköisesti eli hakemuksesta asiakirjojen lähetykseen kaikki vain sähköisessä muodossa.
- paperin tulostaminen vähentynyt, tämä on myös yksi tulostamattomista
- dokumenttien löydettävyys ja saatavuus parantunut huomattavasti

Tiedonohjaussuunnitelmat kaiken pohjana

Sähköinen arkistointi vain yksi osa prosessien sähköistämistä

Jotta (SÄHKE2) mukaiseen sähköiseen arkistoon voidaan ottaa aineistoa säilytettäväksi, on tiedostojen oltava oikealla tavalla tuotettuja ja dokumentoituja.

Suurin työ SÄHKE2 mukaisessa toiminnassa on laatia prosesseista oikeanlaiset tiedonohjaussuunnitelmat (tos/eAMS) ja testata toimiiko prosessit sähköisessä ympäristössä juuri niin kuin ne ovat tosseihin kuvattu (iterointia).

Tiedonohjaussuunnitelmat on laadittava jokaisesta prosessista erikseen ja dokumenttienhallintajärjestelmä käyttää näitä ohjaustietoja dokumenttien luokittelussa.

Tiedonohjaussuunnitelmissa kuvataan prosesseissa tuotettujen dokumenttien ohjausarvoja, kuten säilytysaikaa, julkisuutta, sisältääkö henkilötietoja ym.

Lahdessa on laadittu kaikkiaan 900kpl tiedonohjaussuunnitelmia, ja se myös osaltaan kuvastaa prosessien ja toiminnan määrää.

Lisää älyä arkistointiprosessiin

Teknisellä ja ympäristötoimialalla pilotoitiin syksyn 2012 aikana IBM:n Content Classification (älykäs luokittelija) modulia ja tulokset olivat hyviä.

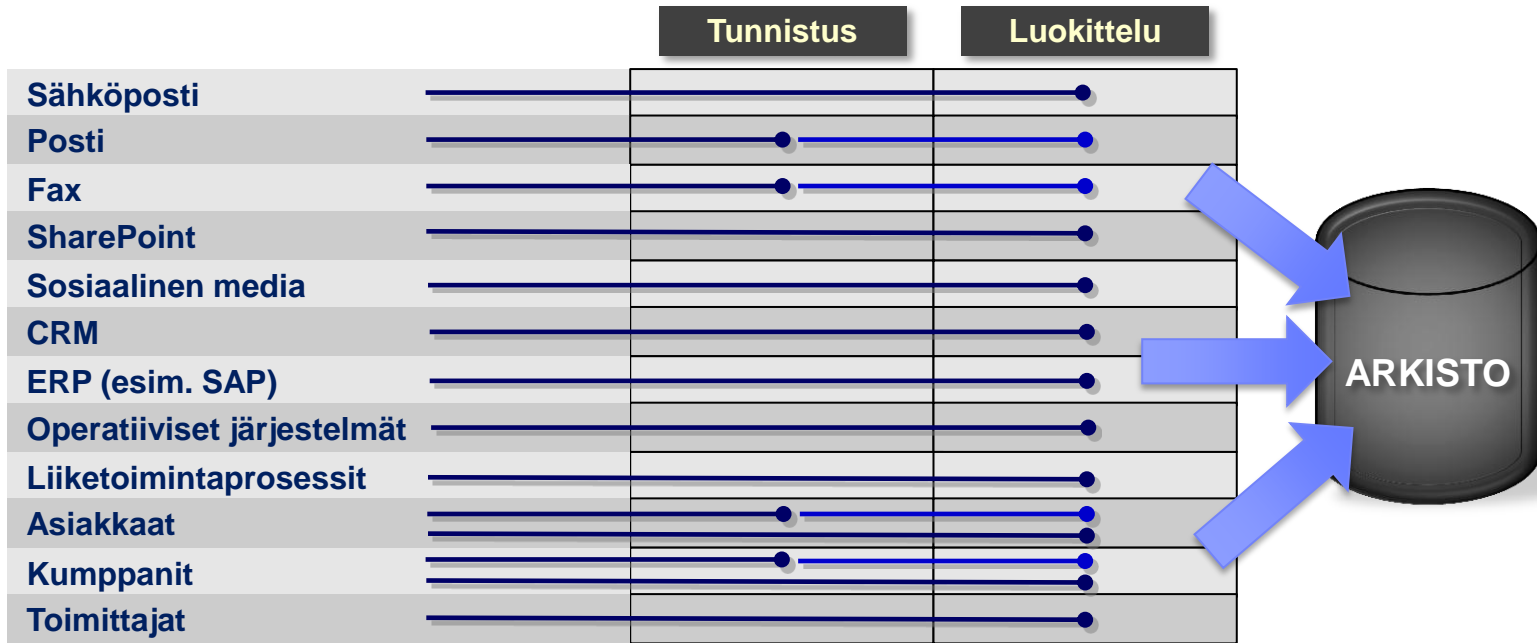
Älykkään luokittelijan avulla dokumenttien manuaalista luokittelutyötä voidaan automatisoida ja siten säästää resursseja muuhun tekemiseen.

Luokittelija luokittelee dokumentin sen "sisällön" perusteella oikeaan asiaryhmään arkistorakenteessa. Toki käyttäjällä on viime kädessä aina mahdollisuus vaikuttaa mihin asiaryhmään dokumentti viedään.

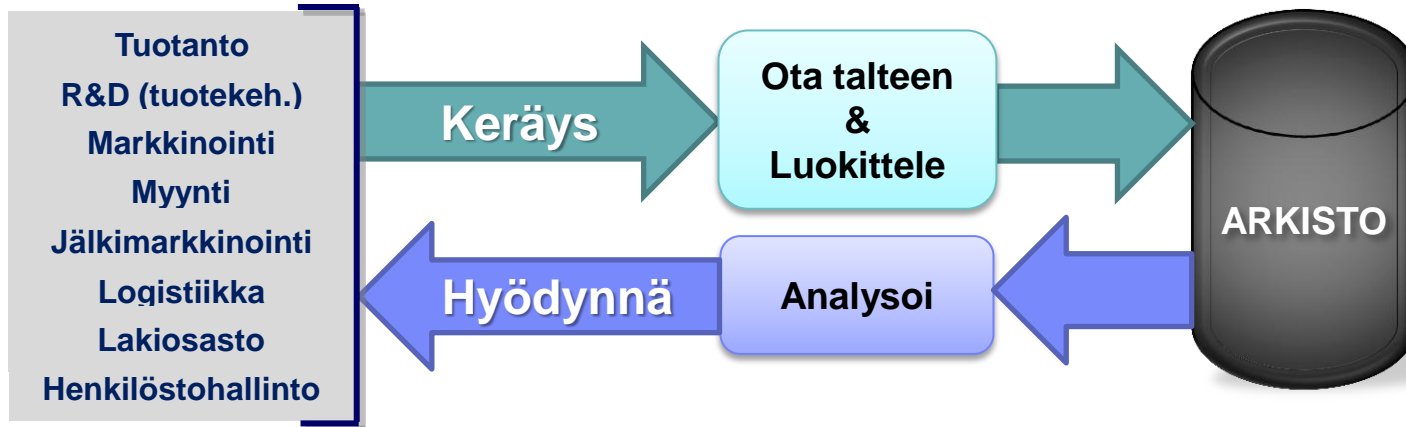
Älykästä luokittelijaa on muutaman yksikön osalta käytetty kohta vuoden verran ja sen käyttöä tullaan laajentamaan, koska kokemukset siitä ovat olleet hyviä.

Sisällön keräys

Kerää-Tallenna-Arkistoi- Analysoi-Käytä

Liiketoimintaviisauden louhiminen

Sisällön analytiikka mahdollistaa ei rakenteisen tiedon systemaattisen analysoinnin
Perinteisestä “Big-Datasta” löydetään keskinäisiä riippuvuuksia ja trendejä

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset havaitaan paljon nopeammin verrattuna ihmiseen tai perinteiseen BI:hin

Esimerkkejä:

- Tietyssä asiakassegmentissä tapahtuva asenneilmaston muutos
- Tietyn tuotteen huoltoraporteissa ilmenevä poikkeama

Ylivoimaiset hakupalvelut

- Sisällön analytiikalla tuotettavat “ulottuvuudet”, joilla merkitystä liiketoiminnalle
- Tekstissä esiintyvät osastopäälliköt, tuotteen komponentit, asiakkaat jne. voidaan tuoda käyttäjälle “ulottuvuuksina” joihin voidaan porautua sisään erittäin nopeasti

